

čine pri farnej cerkvi uradno prepovedati ali dovoliti, ker ga do sedaj še nihče za to dovoljenje uradno poprašal ni; — če bo pa zanaprej kdo to storil, bo občinski urad št. Martinski v tej stvari gotovo tako postopal, kakor postava in splošna korist, tudi Golavebučkih občin zahteva. Za naprej pa spravo in ljubi mir!

J. Fišer, župan.

Iz Slov. Gradca. (Naša okrajna hranilnica) jako napreduje, odkar je v slovenskih konservativnih rokah. To kaže zadnji račun; kajti po njem je skupni denarni promet od 272.376 fl. 1 $\frac{1}{2}$ kr. v letu 1877 lani poskočil do 355.460 fl. 72 $\frac{1}{2}$ kr. se toraj povikšal za celih 83.084 fl. 71 kr. Na novo se je l. 1878. vložilo 53.276 fl. 59 kr. iz nje vzdignilo pa 48.778 fl. 41 kr., toraj se je v hranilnico 4498 fl. 18 kr. več vložilo, kakor pa iz nje nazaj vzelo. To je tem boljše znamenje, ker so od 1874—1877. izplačila vsako leto blizu za 1800 fl. vloge preseerala. Če bi se to ne bilo na bolje obrnilo, bi bila hranilnica sčasoma v strašne zadrege prišla. Od začetka naše hranilnice do konca l. 1878, znašajo vse vloge skupaj 519.740 fl. 52 $\frac{1}{2}$ kr. vzdige pa 358.499 fl. 81 kr. toraj ima hranilnica čistih vložnih glavnih 161.230 fl. 71 $\frac{1}{2}$ in s prištjetjem vseh kapitaliziranih obrestij 73.652 fl. 93 $\frac{1}{2}$ kr. in vseh deležničnih vlog skupaj 234.893 fl. 65 kr. Tukaj se mora opomniti, da ima naša hranilnica le vloge slovenjegraških okrajčanov. Vloge iz ptujih okrajev še skoraj niso spomina vredne. Totih 234.893 fl. 65 kr. se razdeljuje na 1070 hranilničnih bukvic, toraj pride na ene bukvice poprek preračunjenih 219 fl. 52 kr. Vloge s kapitaliziranimi obrestmi vred so se l. 1878. proti l. 1877 za 15.140 fl. 33 kr. povikšale, toraj je tudi stan premoženja za toliko poskočil. Zategadel je bila hranilnica preteklo leto kos, 20 prošenj za posojila uslišati in 10.950 fl. na nepremakljiva posestva posoditi. Na 308 menjic se je l. 1878 posodilo 100.875 fl. 99. kr. pa od totih menjic se jih je 263 s 92.731 fl. 99 kr. nazaj plačalo, tako da je bilo ob koncu leta na 95 mejnic samo le še 28.431 fl. izposojenih. Ta obrt z menjicami je dal hranilnici čistega dobička 1762 fl. 96 $\frac{1}{2}$ kr. Hranilnica je imela celega dobička skupaj 2983 fl. 69 $\frac{1}{2}$ kr. in po odbitku stroškov za opravišтво davke, i. t. d. 1855 fl. 69 $\frac{1}{2}$ kr., vendar se bo rezervnemu fondu le 800 fl. kos pripisati, ker se mora diferenca, kojo je poprejšnje opravišтво s svojimi delnicami nekdanje graške kreditne banke pouzročilo, poravnati. Naša hranilnica je res v dvojnem oziru dober zavod. Prvič imajo premožnejši okrajčani prav lepo priložnost, svoje denarje brez skrbi na obresti položiti, dobro vedoči, da se jim ni bati nobenih situob, ako bi bili prisiljeni denarje nazaj tirjati. Drugič pa tudi oni, ki denarjev potrebujejo, lahko na posodo dobijo ali na nepremakljivo posestvo ali pa na mejnico in se jim vendar ni potreba nikomur zaradi tega uklanjati, ali se mu celo osebno zavezanega čutiti. Kajti hranilnica ima dolžnost tistim denar-

jev posoditi, ki njej imajo kaj zastaviti. Ker je novo opravišтво začelo tudi kmečkim posestnikom, ki v kako denarno zadrego pridejo, na mejnice po 7% denarje posojevati, je sedaj tudi zadovoljnost s hranilnico občna, in zaupanje do nje opravičeno. Kajti kmetovalec lahko v sili, če je kredita vreden in ima 2 poroka, denar dobi brez vseh pisarij brez vse cenitve grunta in dragega vknjiževanja. Za to dobroto se ima pa okraj, kakor je tako vsakemu okrajanu znano, zabvaliti svojemu okrajnemu zastopniku in deželnemu poslancu, g. dr. Josipu Šuc-u, mestnemu župniku v Slovenjemgradu!

Politični ogled.

Astrijske dežele. Pri volitvah za Tržaški zbor bilo je izvoljnih poleg 24 avstrijskih domoljubov tudi 24 lahonov; da pa večina postane vendar avstrijska, to so dognali okoličani Trsta, vrli Slovenci. Ti so slavno prodrli s 5 od 6 postavljenih kandidatov. Izvoljeni so: Nabergoj, Dejak, Nadlišek, Gorijup in dr. Lozar; Križanec je dobil 192 glasov, ravno toliko pa lahonski Nemeec in bogatin Struthof; ker je pa lahonska volilna komisija samovoljno 5 slovenskih glasov zavrgla, proglašen je bil Struthof kot izvoljeni poslanec. Slovenci so vložili ugovor. Bržčas bo ugovor uslišan! Zopet so tedaj Slovani, Slovenci zoper izdajalstvo, zoper lahonstvo, Avstriji pomagali do zmage. Živili vrli Slovenci okolice Tržaške! Slava jim! Radovedni pa smo, kako se bo vlada sedaj Slovincem pokazala hvaležna! — Namesto zagrizenega nemčurja Vesteneka izvolili so krajski veliki posestniki viteza plem. Gutmannsthal za poslanca za kranjski deželni zbor. Mož je priden podpornik kmetijstva, pravicoljuben gospod in torej njegova izvolitev srečna, čeravno ni odločen narodnjak, ali tudi odločen sovražnik Slovincem ni! — Konservativni poslanec g. Benedikt je poslanstvo za solnograški deželni zbor odložil. To je obžalovati! V Lincu bila je huda volilna borba pri volitvi za mestni zastop, zmagali so prvič — konservativci in liberalci so vsled tega prav potrti. — Nemci na Českem vedno bolj sprevidajo neumnost svojega sovrašтво do slovenskih Čehov ter iščejo sprave. Če jim je le resnica? — Baron Švegelj je iz bornega kmetskega slovenskega fantiča postal baron, milijonar in ekselencia in nedavno skoro minister. Ali nesrečna pravda z nekim starim znancem ga je hipoma naglo ob tla vrgla. Mora iz cesarske službe iti v pokoj! V Beču pa tudi že v Pragi začeli so po policajih izganjati najnesramniše judovske oderuhe, ker jim oficirje, uradnike in policaje hočejo do belih kostij odreti! Minister Stremajer je izdal nedavno ukaz, v katerem ob enem povdarja potrebo Sletnega obiskovanja šole, pa že tudi nalaga deželnim šolskim svetom, naj se skrajša, kder je to potrebno. O tem čudnem ukazu bo treba več spregovoriti! Poslanci v državnem zboru razpravljajo

proračun za l. 1879. Konservativci hudo grajajo pometanje s denarjem, liberalci se pa tako slabo in revno branijo, kakor še nikoli do sedaj. Sila pač kola lomi in sili tudi liberalce priznati, da se nam vsem tako slabo godi, kakor še nikoli do sedaj. Treba je spremembe, treba je drugih bolj-ših poslancev, kakor so nemški liberalci, ki so v 18letnem gospodstvu prišli v vsakem obziru — na kant! Posebno grenko je za nje, da bo ves trud, 10letna cenitev gruntov, in več kakor 22 milijonov goldinarjev potroškov bržčas zastonj. Kajti vse kaže, da bo še treba 3letnega truda in vendar vse pisarije in cenitve zemljišč utegnejo biti neporabne. Vsaj grof Leon Thun je tako trdil, a ovrigel njegove bojazni nihče ni s tehtnimi dokazi! Szegedin je še zveča pod vodo, daleč na okrog pa se razlega strašen smrad gnjivočih ljudi in živine. Bati se je kaže bolezni. V Bosno vre vse polno magjarskih Judov in uradnikov. Hadži-Loja si je dal ranjeno nogo pod kolenom odrezati. V Mostaru so našli mnogo skritega orožja. Kristijani so nezadovoljni, mohamedani pa kujejo zarote!

Vnanje države. Največ preglavic dela evropskim turkoljubom bolgarska Rumelija. Ta dežela bi se imela po odhodu ruske vojske 3. maja prepustiti sultanu. Toda Bolgari se temu ustavljajo ter žugajo vsakega Turka ubiti, ki bi jim v deželo prišel in jim branil združenje z Bolgarijo. Iz te zadrege si hočejo sultanovi prijatelji pomagati s tem, da bi 15.000 vojakov na 2 leti se tje poslalo na stroške Bolgarov. Vojake bi dali vsaki nekaj namreč: Angleži, Francozi, Nemci, Italija, Rusija in pa mi Avstrijanci. Vendar še ni gotovo, da bi se velevlade tukaj pogodile. Med tem se pa Bolgari močno orožajo. Sliši se, da hočejo 12. aprila izvoliti kneza: ali princa Battenberga, ali kneza Milana ali črnogorskega junaka Božo Petroviča. Grki so tudi evropske velevlade poprosili, naj jim pomagajo do turške dežele, kolikor so nje obečali jim v Berolinskem miru. Sultan je proti bolgarskim vstašem v Macedonijo poslal 20 bataljonov, v Albanskem pa 60 odličnih narodnjakov dal ugrabiti in zapreti. — Angleška kraljica se je podala v Italijo. Nemška cesarska rodbina je močno iznemirjena. „Bela žena“ se je prikazala v cesarske palači, da je vojak na straži stoječi zbežal strahu. Reklo se je, da bo zopet nedko iz cesarske rodbine umrl, in res je uže drugi den na odru ležal najmlajši sin kraljeviča naslednika, princ Waldemar. Prikazen „bele žene“ baje opazujejo uže več sto let! Zulu-Kafri so vdrli v angleška posestva v Afriki in grozno klali in ropali. Generala Pearsona imajo v Ekowenu zaprtega in čakajo, da se jim od glada prisiljen uda. Vendar upati je, da bo rešen, ker ste uže 2 angleški ladiji par regimentov pripeljale v Natal na pomoč! Birmanski kralj pripravlja vojsko zoper Angleže v Indiji. Kralj je še mlad, 20 let star, odločen in bojevit. Nedavno je vse sorodnike poklal, da bi ga kateri ne izpodrinil.

Za poduk in kratek čas.

Iz Gradca do Sarajeva.

(Dogodki iz življenja vojaškega duhovnika v bosenski vojski l. 1878.)

XV. Popoludne 20. avgusta obiskal sem v društvu že gori omenjenega brata frančiškana najbolj vrlega katoliškega Bošnjaka v Žepčah: mnogo skušenega Štepana. Kaka priprostost, skromnost, velikodušnost je bila tu najti! Dobro mi je djalo, muditi se pri tako poštenej in blagosrčnej družini. Hišni gospodar naju je že pri oglu čakal, in po prvem prijaznem pozdravu takoj po lesenih stopnicah v gornje nadstropje peljal. Spodej nahaja se klet (magaza) in živinski hlev (ahar). Zgorej ste dve sobi (odajč): stanica in spalnica. V obeh je bilo vse čedno pomito in pospravljeno: okna (pendžeri), polica (rafa), tla, tramovi in vrata. Po sobi, v kateri biva družina po dnevi, bili so razprostrti pisani sagi (tepahi čilimi), na katerih so stali kraj stene (duvarom) mehki vanjkuši (jastuci). V kotu za dvermi si našel okroglo - turnasto, ilovnato peč (furuno), ktera se kuri od znotra v hiši zaradi kave, ktero Bošnjaki vsaki čas kuhajo in zaradi čibuka, ki se vedno puši. Pri peči so slonele železne, dolge in tenke klešče, s katerimi se donaša ogenj na lule. Prišedši v sobo, sedli so brž križnoge: mati, oče, 2 hčerki, 2 sinka in fra Mato. Jaz sem se le okorno in nespretno spuščal na tla, da bi si ne polomil nog, katerih nijsem vedel, kam bi jih vteknol, da bi ne bile nikomur na poti ter bi sam ne sedel pretežko. Na sredo med nas se je postavila nizka mizica (sofra) in na njo je gospodinja nalomila brez noža kuruznega, krhkega kruha in belega domačega sira. Štepan pa je iz police vzel zavitek finega duhana z gladkim cigaretnim papirjem ter ga djal zraven sira na dragovoljno ponudbo. In vsak se je poslužil predložene hrane, kolikor se mu je spoljubilo. Med zmerno južino smo se razgovarjali o raznih stvareh. Posebno sivolasi Štepan je znal gladkim jezikom živo slikati grozovitosti, ktere so učinjali kristijanom brezsrčni turčini. Ah! zdehnil je večkrat, ti brate dragi! ti ne veš, kaj je turški zulum — nasilstvo. Tule glej! mi smo katoliki, ali sveti križ ne visi na steni. Gotovo se čudiš, prijatelj! da v krščanskej hiši nij svetih podob. Pa, gorje ti! ako je našel turčin kaj takšnega pri tebi. Pri prvem koraku v sobo ozrl se je na steno in, ako je zapazil sv. križ, zgrabil ga je zobmi škripajé ter ga zdrobil na kosce. Zato imamo vse take reči shranjene v kleti. Ali, živila vaša hrabra vojska in živil vaš car Franjo Josip! odslej se veselimo, močno veselimo, da bodemo zopet zamogli brez straha živeti po svojem svetem zakonu, kakor so nekdanj naši očetje. Mož je govoril lepo pa krepko, da bi ga bil rad še dalje poslušal, ko ne bi bila prinesla mati črne kave rekoč: izvoli